

HD 04, E: 2002/010881, K: 2003/001957, Tarih: 27.02.2003

[*]TEDBİR KARARI[*]İCRA MÜDÜRÜNÜN SORUMLULUĞU[*]TAZMİNAT DAVASI

İcra -İflas Kanununa göre; İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları (zarar meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu edilmek üzere) idare aleyhine açılabilir. {jcomments on} Bu madde hükmünün uygulanabilmesi için öncelikle idarenin görevlisinin icra müdürü veya yardımcısı sıfatını taşıması gerekir. Somut olayda, dava konusu tomruklar üzerine konulan ihtiyati tedbir kararının infazında icra müdürü infaz memuru olarak tayin edilmiştir, tomruklar uzun süre açık havada uygun olmayan şartlarda saklandığı için renklerinde koyulaşma, gövdelerde çatlaklar oluşarak tomruk vasfını kaybetmeye başlayınca, davacı taraf icra müdürüne başvurarak tomrukların bozulmaya yüz tuttuğundan satılarak bedelinin mahkeme veznesine depo edilmesini istemiştir. İcra müdürünün bu istemler karşısında tedbir konusu tomrukların izlenmesinde ve istemlerin yerine getirilmesinde üzerine düşen görevi yapmadığı, ilk satış talebi konusunda yazışmaların akıbetini araştırmadığı, ikinci istem konusunda ise muhafaza tedbiri almadığı gibi, bu istemi yargılamayı yapan mahkemeye intikal ettirmemesinde de kusurlu bulunduğu anlaşıldığından, davalı idarenin sorumluluğu yönünde hüküm kurmak ve tarafların delileri değerlendirilmek suretiyle zararın kapsamını belirleyip uygun miktar tazminata hükmetmek gerekir.

(2004 s. İİK. m. 5)

Davacı O.... Und Partner Handels GMBH vekili Avukat İsrail Kahraman tarafından, davalı A.... Bakanlığı aleyhine 07/06/2001 gününde verilen dilekçe ile gerekli önlemler alınmadığı için tedbir konulan tomrukların bozulması nedeniyle uğranılan zararın ödettilmesinin istenmesi üzerine yapılan yargılama sonunda; Mahkemece davanın reddine dair verilen 25/06/2002 günlü kararın Yargıtay'da duruşmalı olarak incelenmesi davacı vekili tarafından süresi içinde istenilmekle, daha önceden belirlenen 24/12/2002 duruşma günü için yapılan tebligat üzerine temyiz eden davacı vekili Avukat İsrail Kahraman ile karşı taraftan davalı bakanlık vekili Avukat Gülderen Şahin geldiler. Açık duruşmaya başlandı. Süresinde olduğu anlaşılan temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve hazır bulunanların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra taraflara duruşmanın bittiği bildirildi. Dosyanın görüşülmesine geçildi. Tetkik hakimi tarafından hazırlanan rapor ile dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüşüldü.

Davacı, mülkiyeti çekişmeli olan dava konusu tomruklar üzerine ihtiyati tedbir konulmasından sonra tedbir kararının infazının yapıldığını, ancak tomrukların bozulmaması yönünde tedbir kararını infaz eden icra memurunca önlem alınmaması ve iki kez tomrukların bozulması nedeniyle satışının yapılmasını ihtiyati tedbir kararını infaz eden icra memurundan istenmesine rağmen satışın yapılmayarak tomruklarda bozulma ve değer kaybına neden olduğundan oluşan zararın İİK 5. maddesi uyarınca A.... Bakanlığında istemiş, yerel mahkemece, tedbir konusu malların dava sırasında satışının tedbiri koyan ve yargılama yapan mahkemeye ait olup, icra memurunun kendiliğinden satışa karar yetkisi bulunmadığından, icra memurunun kusurundan söz edilemeyeceğinden ve tedbiri infaz işleminin icra memuruna mahkemece yüklenen bir görev olup, bu görevin idari açıdan davalı Adalet Bakanlığı'nı ilgilendirmeyeceğinden dava reddedilmiş, karar davacı tarafından temyiz edilmiştir.

İİK'nun 5. maddesi gereğince İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları (zarar meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu edilmek üzere) idare aleyhine açılabilir. Bu madde hükmünün uygulanabilmesi için öncelikle idarenin görevlisinin icra müdürü veya yardımcısı sıfatını taşıması gerekir. İhtiyati tedbir kararının icrası da icra daireleri tarafından yapılır. Ancak mahkeme icra memurunu görevlendirmeyip, kararın mahkeme başkatibi veya zabıt katiplerinden biri tarafından icrasına da karar verebilir. Mahkeme ihtiyati tedbir kararının icrası için icra dairesini görevlendirmişse ihtiyati tedbir kararını icra eden icra memuru veya katibi bu işi icra memuru sıfatıyla yapmaktadır. Nitekim, ihtiyati tedbir kararını infaz eden icra memuru tedbire konu şeyi yediemine teslim suretiyle muhafaza altına alabileceği gibi, tedbir kararı son buluncaya kadar da bu malları korumak, kollamak ve taraflar yararına gerekli muhafaza tedbirlerini almakla da yükümlüdür.

Somut olayda dava konusu tomruklar üzerine konulan ihtiyati tedbir kararının infazında icra müdürü infaz memuru olarak tayin edilmiştir. İcra müdürü de malların Belediye Garajında yediemine teslimine karar vermiştir. Tomruklar uzun süre açık havada uygun olmayan şartlarda saklandığı için renklerinde koyulaşma, gövdelerde çatlaklar oluşarak tomruk vasfını kaybetmeye başlayınca, davacı taraf 5.1.2000 tarihinde icra müdürüne başvurarak tomrukların bozulmaya yüz tuttuğundan satılarak bedelinin mahkeme veznesine depo edilmesini istediği halde, icra müdürünce "malların satışının yapılıp yapılamayacağı hususunda karar verilmek üzere" dosya İcra Tetkik Mercii Hakimliğine gönderilmiştir. Bu yazıya İcra Tetkik Mercii tarafından " dosyanın reddi hakim talebi nedeniyle Asliye Ceza Mahkemesinde bulunması, dosya gelene kadar işlem yapılamayacağı, daha sonra işlem yapılmak üzere dosyanın teslim alındığı" şeklinde cevap verilmiş ancak daha sonra yazının akibeti icra müdürünce araştırılmamıştır. Bu başvurudan sonuç alamayan davacı taraf bu kez 20.05.2000 tarihinde yine aynı talebi tekrarlamış, icra müdürünce "tedbirli malların satışının yetkisi dışında olduğundan bahisle" istem reddedilmiştir. İcra müdürünün bu istemler karşısında tedbir konusu tomrukların izlenmesinde ve istemlerin yerine getirilmesinde üzerine düşen görevi yapmadığı, ilk satış talebi konusunda yazışmaların akibetini araştırmadığı, ikinci istem konusunda ise muhafaza tedbiri almadığı gibi, bu istemi yargılamayı yapan mahkemeye intikal ettirmemesinde de kusurlu bulunduğu anlaşıldığından, davalı idarenin sorumluluğu yönünde hüküm kurmak ve tarafların delileri değerlendirilmek suretiyle zararın kapsamını belirleyip uygun miktar tazminata hükmetmek gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddi usul ve yasaya aykırı görüldüğünden kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenlerle **BOZULMASINA** ve temyiz eden davacı vekili için takdir olunan 275.000.000 lira duruşma Avukatlık ücretinin davalıya yükletilmesine ve peşin alının harcın istek halinde geri verilmesine 27/02/2003 gününde oybirliğiyle karar verildi.